

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Фінансове посередництво»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Тип і назва освітньої програми	ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
Курс, семестр	денна форма – 4 курс, 7 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Обліку та фінансів Фінансів, економічних досліджень і туризму
Контактні дані розробника (-ів)	Бражник Людмила, к.е.н., доцент, доцент кафедри liudmyla.brazhnyk@pdau.edu.ua , (0532) 56-50-03, https://www.pdau.edu.ua/people/brazhnyk-lyudmyla-vasylivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Банківська система, Інвестування, Страхування, Фінанси, Фінанси підприємств, Фондовий ринок
Компетентності	- загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. - спеціальні (фахові, предметні): СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування). СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового та фондового ринку.
Програмні результати навчання / Результати навчання	ПРО2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. ПРО5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування). ПРО7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Роль навчальної дисципліни у формуванні у студентів системи знань і вмінь щодо розвитку соціальних навичок, таких як: комунікативні навички, самоорганізація, критичне мислення, лідерські якості, емоційний інтелект, позитивне мислення, уміння працювати в команді задля успішної самореалізації та досягнень успіхів у майбутній кар'єрі	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
сформувати у майбутніх фахівців знання та навички щодо теоретичних і практичних аспектів діяльності у сфері фінансового посередництва та фінансового інвестування, а також розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування, що забезпечить майбутнім випускникам конкурентні переваги на ринку праці.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Роль фінансового посередництва в розвитку економіки. Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій. Тема 3. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників. Тема 4. Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики. Тема 5. Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу. Тема 6. Формування інвестиційного портфеля та його перегляд. Тема 7. Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем і результати діяльності фінансових посередників.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування); практичні методи (практична робота). 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій). 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самооцінювання, самоаналіз).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на занятті, то він повинен відпрацювати пропущений матеріал та отримати за нього бали передбачені робочою програмою/силабусом, а виконані завдання згідно встановлених строків потрібно надіслати викладачу або на корпоративну пошту або на платформу LMS Moodle. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів
- щодо академічної доброчесності	здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та

	підсумкового контролю результатів навчання; зазначення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ	відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуються положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо)
- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Udemy, Campster тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету
- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ	порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів урегульовується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ, Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ. Розгляд апеляції проводять із метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бражник Л. В. Фінансових ринок : навч. посіб. Полтава : ПДАУ, 2023. 130 с.
2. Гудзь Ю. Ф., Юнацький М. О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансове посередництво». Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. 77 с.
3. Ковернінська Ю. В., Онишко С. В., Паєнтко Т. В. Фінансове посередництво : навч. посіб. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 238 с.
4. Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2022. 205 с.
5. Фінанси та фінансове посередництво : підручник у трьох томах. Том 2 / за ред. проф.

П. О. Нікіфорова, доц. Н. А. Бак. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 436 с.

Допоміжні

1. Бражник Л.В., Капаса Л.М. Цифровізація та модернізація інфраструктури фондового ринку України: сучасні виклики та перспективи. *Інфраструктура ринку*. 2025. №84. С 84-88. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct84-15>.
2. Бражник Л. В. Фондовий ринок України: стан, актуальні проблеми та перспективи. *Ефективна економіка*. 2024. № 5. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/3770/3805>.
3. Бражник Л.В. Стан і тенденції інвестиційної діяльності аграрного сектора економіки в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. Вип. 5. С. 120-126. DOI: <https://doi.org/10.32886/10.32886/instzak.2021.05.13>.
4. Бражник Л.В. Стан, проблеми формування та використання капіталу підприємств у сільському господарстві України. *Ефективна економіка*. 2024. №9. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/4645>. 44.
5. Бражник Л. В. Стан облігацій підприємств на фондовому ринку України в умовах цифровізації. *Інфраструктура ринку*. 2025. №87. С. 62-67. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct87-11>.
6. Ільчук М.М., Яворська В.О., Радько В.І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. *Інфраструктура ринку*. 2021. №52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf
7. Капаса Л. М., Бражник Л. В., Дуднік М. І., Крамаренко А. О., Борута І. В. Фондовий ринок у системі інвестиційних відносин. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. №15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17195914>.
8. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / Арутюнян С.С., Іоргачова М.І. та ін.; за заг. ред. С. С. Арутюнян, М. І. Іоргачова. Харків : «Діса плюс», 2020. 312 с.
9. Технічний аналіз : методичні рекомендації з вивчення дисципліни / Ю. Б. Лижник, Ю. Г. Бочарова. Кривий Ріг : ДонНУЕТ. 2022. 99 с.
10. Фінансовий ринок: навч. посіб. / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь : Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму
протокол від 12 січня 2026 року № 9

Додаток до силябусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання самостійної роботи (практичних завдань)	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи (реферат)	Виконання завдань самостійної роботи (госарій)	
Тема 1. Роль фінансового посередництва в розвитку економіки.	4	3	3	13	10	1	11
Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій.	4	3	3			1	11
Тема 3. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників.	4	3	3			1	11
Тема 4. Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики.	4	3	3			1	11
Тема 5. Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу.	4	3	3			1	11
Тема 6. Формування інвестиційного портфеля та його перегляд.	4	3	3			1	11
Тема 7. Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем і результати діяльності фінансових посередників.	4	3	3			1	11
Контрольна робота				13			13
Виконання завдань самостійної роботи (реферат)					10		10
Разом	28	21	21	13	10	7	100

Шкала та критерії оцінювання
опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
3 бали	у випадку змістовної відповіді з означеної теми та часткових відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
2 бали	у випадку змістовної відповіді з означеної теми без відповідей на додаткові питання, що свідчить про мінімальний рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
1 бал	у випадку нечіткої відповіді з означеної теми та часткових неповних відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про мінімальний рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також

	розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
2 бали	у випадку неповного та нечіткого його розкриття, що свідчить про початковий рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
1 бал	у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про мінімальний рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
0 балів	випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти
	завдання (1 шт.)
5 балів	розрахунки практичної ситуації виконані з без арифметичних помилок, сформовані висновки, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
4 бали	розрахунки практичної ситуації виконані з незначними арифметичними помилками сформовані висновки носять не системний характер, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
3 бали	у випадку наявності помилок виконання чи недоліків у оформленні методики завдання, що свідчить про базовий рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
2 бали	у випадку наявності незначних помилок в методиці виконання завдання чи значної кількості помилок, що свідчить про початковий рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
1 бал	у випадку наявності суттєвих помилок у виконання завдання, що свідчить про мінімальний рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
0 балів	у випадку відсутності рішення завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання завдань самостійної роботи (реферат – один на семестр)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10 балів	у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
7-8 балів	у випадку якщо питання розкриті не повністю, однак здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на питання викладача, що свідчить про базовий рівень знань і розуміння теоретичних основ та

	принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
5-6 балів	у випадку захисту роботи зі не значними недоліками в оформленні, не в повному обсязі змістовному розкритті теми, неповних відповідей на додаткові питання по темі реферату, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
3-4 бали	у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, відсутності відповідей на додаткові питання по темі реферату та неповному розкриттю обраної теми, що свідчить про задовільний рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
1-2 бали	у випадку подання роботи з істотними недоліками в змісті, невідповідності роботі існуючим вимогам щодо оформлення, відсутності орієнтування доповідача в означеному питанні, що свідчить про мінімальний рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
0 балів	у випадку відсутності реферативної роботи чи повної невідповідності реферативної роботи, доповіді вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти виконання завдань самостійної роботи (глосарій)

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 бал	у випадку змістовного оформлення поняття, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінансові та фондові ринки)
0 балів	у випадку відсутності глосарію, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти